

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:

3 hasábos petitsor egyszer
18 fillér, többszöri hirtetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap
szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Aggodalmak.

Az egész ország közvéleményét ma az az aggodalmas kérdés foglalja le, hogy mikor és hogyan lesz vége a politikai válságnak. Mindenki érzi, hogy a mai állapot az alkotmány alapjait ássa alá; olyan mint az árvíz, amely elönti a mezőket s ha sokáig rajt fekszik a termő földeken, elposványosítja, beiszapolja azokat, gyomot vet a kalász helyére s évek megfeszített munkája kell a gaz kiirtásához.

Alkotmányos életünkre, a közszabadságra, politikai és gazdasági érdekeinkre egyaránt vészt hozó ez a helyzet, amelyben ma az ország vergődik. Azok a vívmányok, amelyek harminc év alatt nemzeti megerősödésünket szolgálták, előbbre vitték, mind veszélyeztetve vannak s a nemzet súlyos probléma, talán nagy megróbáltatások, erős küzdelmek előtt áll.

Nem csoda, ha Magyarország minden zugában a politikai kérdések körül forog minden diskussió s miután a legbeavatottabbak sem látják még a kivezető utat, ezer féle eszközt és módot tanácsolnak a kibontakozásra. A napi sajtó nem nyújt kellő tájékoztatást, sem határozott irányt nem tud kijelölni, kivéve azt a részt, amely forradalmi térre szeretné terelni a nemzetet. Várakozás, reménykedés, a király bölcs elhatározásába vetett bizodalom az összes jó tanács, amit adnak.

És az a csendes magatartás, az a hazafias aggodalmaskodás, a kibontakozásba, a király elhatározásába vetett hit, amelyet a magyar nép, a vidék polgársága a válság hosszú napjaiban tanusított, bebizonyította, hogy mennyire bizik mindenki a törvény sérthetlenségében, az alkotmány szent-ségében s a koronás királyban. Avval, hogy az állam szekere az ex-lex alatt nem akadott meg s a polgárok minden kényszereszköz nélkül is siettek eleget tenni az állam iránt tartozó kötelességeiknek, a nép józan gondolkozásáról és érettségéről tett bizonyosságot. Pedig a politikai erőszak apostolai minden eszközzel iparkodtak a szenvedélyeket felkorbácsolni, a közvéleményt a maguk részére lefoglalni.

Hiába hirdetik, hogy az ország közvéleménye ma azok mellett áll, akik az áldatlan helyzetet előidézték. A közvéle-

mény nagyon is megosztott. Egyet azonban tagadhatatlanul sikerült elérniök: manap még megvalósíthatatlan követeléseket dobtak a nép közé s megtámadták a dualismust, amelyet józan magyar politikusknak, aki Deák Ferenc bölcsességét kétségbe nem vonja, inkább ápolni kell, mint kötelékeit elmetélni.

A katonai követelések bizonyos határig helyesek, jogosak, nemzeti érdekeink védelme szempontjából szükségesek. Igenis a paritás elve megköveteli, hogy a magyar nyelv, a magyar szellem érvényesüljön a hadseregben is s a magyar pénzzel is fenntartott véderő ne legyen kizárólag osztrák, hanem legyen magyar is. De ebből még nem az következik, hogy a dualismust fel kell bontani politikai vonatkozásaiban és hatásaiban is.

Manap már a gazdasági közösségnek nincsenek hivei Magyarországon. Gazdasági téren különálló érdekeink vannak Ausztriától, de védelmi és politikai érdekeink ugyanazonosak s az ország többsége abban a véleményben van, hogy a dualismus ilyen értelemben az országnak üdvös.

Szép, nemes és hasznos dolog a nemzeti önérzet, amely sokszor nagy tettek, szívós ellenállásra képesítette s egy ezredéven át fenntartotta a magyart; de nem szabad ezt az önérzetet a tultengésig fokozni. Be kell látni, hogy egymagunkban gyenge és kicsiny állam volnánk. Nagy előnyünk az, hogy az Ausztriával való kapcsolat folytán a külföld előtt nem úgy lépünk fel, mint Románia vagy Szerbia, hanem van tekintélyünk és hatalmunk. Ki képzeli azt, hogy a magára hagyott Magyarország a nagy hatalmak szövetségese lehetne. Az apró Balkán államok önmagukban véve jelentéktelenek, de ha valamelyik megszűnnék, csak nagyobbodhatnék, mert nyelvre, nemzetiségre, vallásra nézve rokon államba olvadna bele. Megszűnnék mint kis állam, hogy egy nagyobb állam alkotórészeként nagyobb jelentőséget nyerjen.

Mi azonban teljesen idegenek vagyunk a bennünket övező, egymással rokon népek között. Bizonyos, hogy az önálló Magyarországgal szemben nem szövetségre, hanem bekebelezésre áhítoznának a nagy hatalmak, s ez annál könnyebb lehetne, mert minden szomszédos ország nemzetisége nagy szám-

ban van Magyarországon képviselve. Elpusztítanának bennünket, így pedig védelemzik fennmaradásunkat, mint szövetségesek. Ezért akarják a józanabbak az Ausztriával való közösséget fenntartani. Nem hazaárulás ez, mint ahogy a hevesvérű nemzeti hősök kiabálják, hanem józan bölcsesség, amelyről legelső sorban vármegyénk nagy fia, Deák Ferenc győzte meg a nemzetet.

Nincs becsületes ember Magyarországon, akinek vágya ne az volna, hogy hazája legyen nagy és teljesen önálló. Ennek a reményét ébren is kell tartani. De ha az egész nemzet a remény politikájához szegődik, a jövő rózsás reményeiért a jelenben tönkre megy az ország. A pillanatot tehát gyakorlatilag is ki kell használni s kell olyanoknak is lenni, kik a csekély eredményeket sem becsülik kevésre; nem azt mondják, hogy mindent vagy semmit, hanem kivívnak annyit, amennyit lehet s ami nem veszélyezteteti a monarchia és benne Magyarország vitális érdekeit.

Mi történnék akkor, ha Ausztria felbomlanék, ha odaát a szlávok és németek élethalál harca, idebent a visszavonás, az alkotmányos, a törvényes alap elhagyása megsemmisítené a monarchikus kapcsolatot? A szláv is, a német is ellenünk törne. Valóságos öngyilkosság számba menne Ausztria egységét megbontani s minden ellenséges elemet magunkra zúdítani.

Haladjunk nemzeti megizmosodásunk utjain tovább; igyekezzünk kiépíteni a nemzeti államot minden irányban; magyarrá tenni a nemzetiségeket oly értelemben, hogy teljesen és elszakíthatatlanul hozzápadjanak a magyar állameszméhez s az egységes Magyarország lesz valaha az az erő, amely Ausztria széthuzó elemeit összeköti, a széttűlléstől megóvjá és ezért a Monarchiában a mienk lesz a súly is.

Józan politikáról, életbölcséségről beszéljen a magyar népnek az, aki vezérnek áll fel. Aki szenvedélyeket szít, álmokat sző, nem sok eredményt érhet el. A gyakorlati politika nem álmodozás, annak az élet talaján kell állnia s a lehetőségeket mérlegelni. Az országot probléma elé állítani könnyebb volt, mint a kibontakozást megtalálni. Ám oszlassák el most a haza-

fias aggodalmakat azok, akik saját hitük szerint Magyarország igazi érdekeinek egyedül hivatott szószólói.

A kisgazda.

Régi dolog, hogy valamennyien született gazdáknak tartjuk magunkat. Alig akad ember, aki vágyai netovábbját másban keresné, mint néhány ezer holdnyi bányai pusztában. Alapjában pedig úgy áll a dolog, hogy nemesak jó gazdák nem vagyunk, de még azzal sem tudunk gazdálkodni, a mit a természet ajándékként hullat az ölünkbe. A panaszokkal, a bajok hánytorgatásával már egészen másként vagyunk. A mióta az amerikai, majd az ausztráliai óriási kiterjedésű szántóföldek termései megjelentek a világpiacokon, s természetszerűleg redukálták a buza árát, kifogyhatatlanok vagyunk az ezernyi bajok felsorolásában; elviselhetetlennek találjuk az adót, magasnak a munkások bérét; soknak a vasut tarifáit s pro et kontra merkantil vagy agrárnak valljuk megunkat s tele kiabáljuk a kormány fülét, a t. Házban s azon kívül, mert tőle várjuk minden bajnak az orvoslását.

Hát ez így nem egészen van helyesen. Szó sincs róla, vannak bajok, a miknek orvoslására egyedül a kormányzat van hivatva, de hogy összedugott kézzel mindent onnan várjunk, az egy volna a sültgalamb históriájával. A magyar gazdaközönség, különösen pedig a kisgazdák óriási hányada, a honnan leghangosabb a panasz, tökéletesen elmaradt a modern gazdálkodás mögött, s éppen ott tart ma, mint tartott ötven évvel ezelőtt, a mikor csak bele kellett szórni a magot a földbe s tíz hónap múlva besöpörni az acéloszemű buzának az árát. Intenzív gazdálkodásról fogalma sincs a magyar kisgazdáknak; nagyobb uradalmaink is csak az utolsó két-három esztendőben kezdik belátni, hogy mindenáron való buza termesztés mellett egy két százaléknál a legjobb gazda keze alatt sem jövedelmez többet még a kifogástalan minőségű föld sem. Minden öröme, minden büszkesége abban telik a mi gazdáinknak, ha minél nagyobb területet vehetnek be buzával; e mellett aztán alig jut valami a többi gazdasági növényeknek. A kisgazda csak a legkritkább esetben termel eladásra répát vagy tengerit, megelégszik, ha a házi szükségletére való kitermi a földje, a min meghizlalja a disznáját s kiteletet két-három darab szarvasmarhát. Így aztán egész évi jövedelme kockára van téve: a buzára vagy rozsra. Ha ez nem talál beütni, kész a veszedelem.

Pedig az utolsó hat-nyolc esztendő keserves

tapasztalatokat hozott gazdáinknak. Az az időjárás, a mely évek óta hetes esőkkel, köddel fordítja a tavaszt, fagygyal, hóharmattal kezdi s rekkenő forrósággal végzi a nyarat, egy cseppet sem kedvező a buza fölösleges kultiválására. A nagy gazdaságok már kezdenek erre rájönni s a buzavetések mennyisége mutatja is ezt a csökkenést. A statisztika szerint ebben az esztendőben hét százalékkal csappant meg a buza-földek száma, a mi elég tekintélyes mennyiség, ha számba vesszük, hogy nagy kiterjedésű lápok lecsapolásával óriási kiterjedésű földek kerültek eke alá. A kivatalos kimutatásokban az idén ott találjuk és pedig elég szép mennyiséggel a mákot, a melyet eddig legfeljebb kertekben házi veteményként termesztettek. Egyre nagyobb és nagyobb hányad esik a len és kender termesztésére, szaporodott a rizs a déli vidékeken, de különösen a burgonya, a mit a Dunántul kezd erősen kultiválni, sőt itt-ott már gyógy-növényekre is akadunk, a mi azonban még elenyésző csekélység. Mindez azonban a nagy gazdaságokra esik. A kisgazda megmarad csökönyösen az ő buzájánál s van elegendő trágyája, a mivel évről-évre megjavíthatja a földjét, esztendőközön keresztül egyebet sem termel buzánál, rozsnál. Az igaz, hogy a kisgazda nem termelhet például kukoricipát, a mit cukorgyáraink csak nagy mennyiségben s évekre kötött szerződések alapján vásárolnak, de termelhet burgonyát, kender, mákot és termelhet gyógynövényeket, a melyek céltudatos és szakszerű művelés mellett a leggazdaságosabb vetemények közé tartoznak.

De nincs kizárva a cukorrépa termesztése sem, ha községenként szervezkedve lépnek a kisgazdák szerződésre a gyárakkal. Németországban, ahol a kisgazdák száma összehasonlíthatatlanul több mint nálunk, már régen rájöttek, hogy összeadva terméseiket, sokkal könnyebben s előnyösebben értékesíthetik, mint egyenkint. Ez természetes is. Ha egyéb haszna nem lenne is az ilyen értékesítő szövetségeknek, mint megtakarítani azt a néhány krajeárt, a mit a gabonát vásárló ügyökök métermázsánként zsebrevágnak, már ebben nagyon szépen megtalálná célját.

Előnye különben is ennek a dolognak annyira van s olyan kéznél fekvő, hogy felsorolni is felesleges. S egy kis jóakarattal, egy kis buzgósággal mindezt elérhetjük, csak éppen a kezünket kell kinyújtani utána.

Az iparoktatás.

(T.) Tévedés volna azt hinni, hogy az iparosnak nincsen másnemű ismeretekre szüksége, mint csak azokra a szabályokra és működési irány-

elvekre, a melyeket a mestersége tanulásakor sajátított el. Ha csak valamire való mester akar lenni az iparos-tanone, nálunk, a mi viszonyaink szerint okvetlenül bizonyos más ismereteket és elméleti képzettséget is kell bírnia, mint amit pusztán és egyedül a szakoktatás nyújt.

Hogy mindjárt a legfontosabb szükséges ismeret-kört említsem először, a melyre minden önálló magyar iparosnak elkerülhetetlen szüksége van, a kereskedelmi ismeretekről szölok.

Minálunk a kisiparos kivétel nélkül, de sőt a legtöbb nagyiparos is egyszerűen kereskedéssel is foglalkozik, amennyiben azokat az ipari termékeket, a melyeket műhelyében előállít, a hivatásos kereskedők mellőzésével közvetlenül ő juttatja el a fogyasztó közönséghez, hogy így az ipari hasznon felül a kereskedői nyereséget is magának tartván fel, megélhetését mindenképen biztosítsa.

Nem osztjuk azoknak a kereskedőknek és más szakembereknek a nézetét, a kik az iparost a kereskedelemről egészen ki akarják zárni, azt hangoztatva, hogy a kereskedő iparos azalatt még kereskedéssel foglalkozik, mesterségét elhanyagolja és idővel a kellő gyakorlat híján nemesak hogy nem fejleszti, hanem határozottan rontja a hazai ipart és annak jó hírét.

Ezek olyan érvek, amelyeket igen könnyű megcáfolni, ha a dolgot elfogulatlanul s a körülményeket kellőképpen fontolóra véve vizsgáljuk.

Igy nem áll az, hogy az iparos, ha kereskedéssel is foglalkozik, elhanyagolja a mesterségét, mert első sorban is neki mint kereskedőnek érdeke, hogy vevő közönségét minden tekintetben kifogástalan áruval szolgálja ki, a mit mint szakember annál is könnyebben megtehet, mert esetleges felszólamlások alkalmával módjában van a műhelyében alkalmazott közegeket utasítani, hogy jövőre a hiány pótolva, illetőleg teljesen elkerülve legyen.

Már ebből is látszik, hogy a kereskedő iparos nagyon is szolgálja a fogyasztó közönség érdekeit és fejleszti a hazai ipart, miért is iparosainknak, hogy idővel mint önálló mesterek egyuttal kereskedők is lehessenek és ezt a jogos foglalkozásukat sikeresen üzhessék, a kereskedelmi szakműveltséget is el kell sajátítaniok.

Igaz, hogy a kereskedelmi szakműveltség fogalma nagyon tág terü és nem egészen meghatározható fogalom és éppen azért nem is kell alatta azt érteni, hogy mi minden iparosunkból egy perfekt börziánert, vagy kifogástalan képzettségű vállalkozót óhajtunk nevelni, csupán azt kívánjuk, hogy az iparos is elsajátíthassa azokat az elemibb kereskedői ismereteket, a melyek megóvják őt a korai tönkremenéstől és a tapasztalatlanságból eredő károktól.

TÁRCA.

Gasparics Márk.

(1853. szeptember 3.—1903. szeptember 3.)

Felváltotta végre a pirkadó hajnal
A rémséges hosszú sötét éjszakát;
Börtönében térdel s mormogó ajakkal
Imádkozik esendben egy csuhás barát:
„Irgalmatos Isten, légy te a vezérünk
S ne hagyj el e szegény árva nemzetet,
Elégeld meg a mi szerencsétlenségünk
Csapást csapásra mér büntető kezed.
Reményünk szétfoslott, bánatunk egy tenger,
Bujdosásnak indul minden magyar ember.
Mentsd meg uram ezt a szegény nemzetet.

A szarnoki önkény legázolta sárba,
Amit a te fiad Krisztus hirdetett;
A szabadság nehéz békóba van zárva,
Maga a szeretet megfeszítettet;
Hazaszeretnek börtön a jutalma,
Sötét gyász borítja a magyar eget,
Özvegyek és árvák bánatos siralma
Tölts be az erdőt, mezőt ligetet.
Nincs egy halvány sugár, mely reményt intene,
Elhagyott bennünket őseink Istene.
Mért hagyta el uram ezt a nemzetet!

Oh jaj! mi lesz velünk? Oh jaj! mivé lettünk?
Ősi dicsőségünk sötét sirba száll.
Urunk te ellened nagyot vétkezhettünk

Hogy így ránk szakadt a szolgaság, halál.
Mindenható Isten, haragod ne érjen
Azért, hogy panaszra nyílnak ajkaim,
Irgalmadért esdek, bocsánatod kérem
A megpróbáltatás nehéz napjain.
Ejtőjta a sirás a barát imáját,
Ablakon át látni hajnal pirkadását,
Közeleg az óra az utolsó utra.

Ablakon át látni hajnal pirkadását,
A néma folyosón az ör lépte hallik,
Hallgatja a barát léptek dobogását,
A nehéz vasajtó csikorogva nyílik.
Néz a barát s figyel a nyíló ajtóra,
Gyér világításnál fegyveres csapat . . .
„Kelj fel Gasparics Márk! Utótt már az óra
Az utolsó utra készítsd el magad.
E földön számodra nincs immár kegyelem.
Fordulj ahhoz, kinek kegyelme végtelen;
Halált mondott rád a császári parancs“

Büszke öntudattal tekint fel a barát,
Némán fogadja a halálítéletet;
Egyet sajnál csak, a szerencsétlen hazát,
De nem a nyomorult szolga életet.
Csak az fáj neki, hogy rabláncokban látja
Dicső hazájának büszke nemzetét,
Aki oly epedve, réges-régen várja
Egy szebb jövődönnek eljövételét.
A vérpadon is ez volt utolsó szava:
Éljen! és örökké élni fog a haza.

A pozsonyi téren elvégezte régen
Szomoru munkáját a pribék sereg.
Csillagok ragyognak fent a magas égen
S aludni tértek a fáradt emberek.
Halvány holdsugárnál egy kísértet árnyat
Látni a magasban, libeg szerte szét . . .
Gasparics Márk te vagy! eljöttél, hogy lássad,
Hogy mit művelt ötven év alatt e nép;
Beteljesült-e a szarnokoknak vágya,
Avagy kivirult a szabadság rózsája.
S szabad lett, nagygyá lett letiport hazád.
Neusiedler Jenő.

Őszi gondolatok.

Irta: Tor Hedberg.

Ősz felé, mikor már rövidebbek lesznek a napok, a természet mintha égvé-égne a vágytól, hogy még egyszer egész szépségében, egész fényességében mutassa meg magát. A leveleket valami lázféle pezsdíti meg, a falevelek szinte isszák a fényt, megpirosodnak, megszinesednek s a csöndes zöld valami mozgó, határozatlan tömeggé változik át, melyben meleg, rezgő árnyalatok váltják fel egymást. Az erdő szebb, gazdagabb mint máskor, de egyuttal szomorubb is, mert a szinpompa alatt a mulandóságnak és halálnak sejtelve rejtőzködik. Ez a sejtélem egész csöndben és titokban mind jobban erősödik; a láz nemesak perzseli, de emészti is a leveleket s az ősz kérlelhetlenül halad tovább az utján.
Végre eljön a nap, mikor sápadt kék színt

Hazánkban az illetékes ministerium különösen 1891-ik év óta fektet nagyobb súlyt az iparos tanoncok oktatására, a minnek bizonyítéka az a sok kisebb nagyobb foku ipariskola, mely a kereskedelemügyi ministerium kezdeményezése folytán ezen idő óta keletkezett. Ma már tekintélyes az az összeg is, mely iparoktatási célokra évente kivándorol az állampénztárból, mert még 1891-ben csak 65.000 forintot tett ki ez a kiadás, az tiz év múlva már 290.000 forintra rúgott s azóta szintén egyre emelkedik.

Kevés tőke hozza meg úgy a kamatját, mint amit akár a magányos ember, akár pedig az emberek közössége a nemzeti közművelődés oltárán feláldoz. Ha iparosaink művelődését és így közvetve azok megélhetését és vagyonszerzését előmozdítjuk, a lépten-nyomon jelentkező nyomor megszüntetésével az egész társadalom boldogulását segítjük elő.

Hogy az iparoktatás az ország minden részében kifogástalan és a cél intencióinak megfelelő legyen, arra legelső sorban az ipartestületeknek kell felügyelniük, amire nekik az 1881. évi XVII. t.-c. nemcsak hogy jogot ad, hanem azt ugyiszólván egyenesen hazafüni köteleességüké teszi.

Mi hiszünk, hogy derék ipartestületeink mindenkor megfelelnek ennek a szép köteleességüknek.

Egy magyar ember találmánya.

Bizonyosan olvasott mindenki Csányi Henrik találmányáról, arról az új villamos elemről, amely oly erős áramot fejleszt, hogy lefűzi a dinamókat s ősőságával hivatva van a jövőben a villamos világításra, mozgató erőre való berendezéseket teljesen új alapokra fektetni.

Nem kell hozzá gép, tűz, hajtóerő, masiniszta, csak egy sor üveg palack, víz, spritus, meg eink és a battria magától világít, automobil, szerszámgepet stb. hajt.

Bizony ez nagy haladás volna s bennünket nem csak azért érdekel, mert Csányi Henrik magyar ember, hanem közelebből azért, mert Zalaegerszeg város tervbe vette a villamos világítás berendezését, tehát a technikai tudományok haladásának vívmányait ki akarja használni a maga előnyére. Ha igaz volna az, hogy az új találmány mindenféle eddigi világító berendezésnél olcsóbb, és világítási célokra alkalmas, akkor természetesen Csányi-féle elemekkel világítanak s nem állítanak fel drága dinamókat.

De a tudósok véleménye nagyon eltérő. Konkoly Thege Miklós megvizsgálta a találmányt; azt zseniálisnak állítja, de arról, hogy az gyakorlatilag mennyiben alkalmazható, nagyon tartózkodóan nyilatkozik. Pfeifer műegyetemi tanár pedig tökéletesen agyon dorongolja azt az állí-

ölt az égbolt és egyetlen felhő sinosen rajta; a levegő hidegebb és átlátszóbb lesz s utána egy fagyos éjjel következik. Ezen az éjszakán utolsó esatáját vivja a természet és harcra kél halálos ellenségével: a hidegséggel. Reggelre kelve a nap vörösen jön fel a szemhatárra s fákön-füveken zuzmára csillámlik... Akkor aztán vége a küzdelemnek, vége a láznak; már most egymás után hullnak le a falevelek.

Ez az első fagy már lecsapódott a mezősegre, de a következő napon ismét megenyhült a lég, a könnyedén megkeményedett földet ismét felágyította a nap. Az alkonyat lassan borul a fenyőerdőségre és szinte tavaszi szellő lengett végig a tájékon...

Karine ölébe ejtette a kézi munkáját és kinézett az ablakon, aztán hirtelen úgy érezte, hogy az őszi szomorúság erőt vesz a lelkén, mintha csak most, ebben a pillanatban jött volna rá, hogy a kéréllhetetlen ős megérkezett. Valami megmagyarázhatatlan érzés kezdett elhatalmasodni rajta: a megszokott vidék egyszerre idegennek tűnt föl szemében...

Darab idő múlva fölébredt álmodozásából és sápadt mosoly ült ki ajkaira. A következő pillanatban szinte megharagudott önmagára, amiért mosolygott... és akkor... akkor föltámadt benne az a furesa érzés, hogy önmaga előtt is rejtély a saját lelke: nem ismert magára többé,

tást, hogy Csányi találmánya gyakorlatilag nagy újítást jelent.

Nézetünk szerint alig lehet arra kilátás, ha ez az új találmány tényleg nagy lépést jelent is a villamos áram fejlesztése körül, hogy ez a dinamókat pótolhassa.

Csányi találmányának magasztalásáról már sokat hallottunk, hallgassuk meg az ellenkező véleményt is. Pfeifer műegyetemi tanár a következőket mondja:

„Mélytátnak talán emlékezni arra a városligeti óriási kigyóra, melyről kikiáltója elmondja, hogy annak hossza fejétől farkáig 20 méter, farkától a fejéig újra 20 méter, összesen tehát 40 méter és megeszik minden héttőn egy fehérruhás és minden pénteken egy kékruhás kis lányt.

Ez a hang csapott felém mindabból, amit eddig amaz ifjúról olvastam, kit 24 óra alatt tudóssá, magyar Edisonná avatott egy előkelő, jóízű napilap, amely nagyon vegyes sikerrel bár, de régtől fogva foglalkozik zsenik felfedezésével az irodalom, művészet és tudományok javára, kiknek lehetőleg a gyalu meg a satu mellől kell a Parnasszusra hágnioik.

Megvan tehát a magyar Edison, a mi saját külön diplomátlan Edisonunk! Nem Csasznek ő világért sem, hanem magyar és a mienk minden izében.

Hát mégis csak jó, hogy nem világnyelv ez a mi szép magyar nyelvünk, mert ha az volna, mamár hahotázna rajtunk egész Európa, így azonban elég, ha magunknak sugjuk meg a titkot, amit Midás király borbélyja gazdájáról a nádásra bizott, hogy tudniillik — kirgizek vagyunk.

Kirgizek? No igen, mert csak a kirgizek járnának el bős hadi kalamjkát, ha valamelyikök a kováspuskájuk helyett a cindnádlít fedezné fel; kirgiz tudósok ebből a világ felfordulását jósolnák meg; pedig a művelt európai Mannlicherrel pusztítja az embert és a világ még mindig áll.

Vizsgáljuk tehát azt a mustármagot, a mit a fékevesztett fantázia 24 óra alatt olyan terebélyes fává növesztett. Elmélkedjünk higgadtan mindarról, amit a Csányi-féle találmányról ezideig hallottunk.

Abban a dithyrambusban, ami eddig elhangzott, dr. Peters adatai kívül nincs semmi kézzel fogható. S mivel a technikus helyes ítéletet csakis számadatakból alkothat magának, egyesegyedül Peters adatai azok, amelyek némi támpontot nyújtanak a Csányi-féle elem megbírálására. Hangsúlyoznom kell azonban, hogy ezek közül is az *elhallgatottak* azok, amelyekből a legtöbb okulást meríthetjük. Konstatálni és különösen kiemelni kívánom elsősorban, hogy Peters kísérleteinek egyáltalában nem volt céljuk a Csányi-elemet arra nézve megvizsgálni, vajjon *ez erősebb áramnak huzamos szolgáltatására alkalmas és gazdaságos-e*. Peters ugyanis a német szabadalmi

mintha a tulajdon lelke ismeretlen világ volna, — akárcsak az ablakból látszó vidék — s ez a világ homályosságokkal volna telve és ő nem mer elmerülni benne, mert vonzza ugyan, de meg is riasztja...

Sóhajtozva nyult a kézimunka után s ismét varrni kezdett. Gyermekei a szomszéd szobában játszadoztak; férje kijött dolgozó szobájából s fel-alá járkálva meg-megsimogatta a nő haját; rendesen így szokta tenni, mikor gondolataiba volt elmélyedve. Azt mondta, hogy az a lány haj megnyugtatta a lelkét! Karine fölvetette szemét s barátságos tekintet férjére... mint máskor is mindig. Aztán mikor elment a férj, Karine könyezni kezdett, maga sem tudva miért; göresös zokogását alig tudta elfojtani.

A gyermekek mindjobban zajongtak. Valami véleménykülönbség támadt köztük, mely csaknem verekedésben folytatódott. Végre a legidősebb hirtelen fölpattant az ajtó s fejét bedugva kérdé:

— Hány éves vagy mama?

Karine összereszt, mintha megütötték volna. Aztán kurtán, kemény hangon felelt:

— Harminc.

Az ajtó becsukódott és egy gyermekhang diadallal csapódott ki a többi közül.

Karine fölugrott a székről. Lelkét oly izgatottság fogta el egyszerre, hogy nem birt nyugton lenni többé. Úgy érezte, mintha valami meg-

hivatal utasításának megfelelőleg pusztán annak megállapítására szoritkozott, vajjon a Bunsen-féle elem áramgerjesztő folyadékain Csányi által eszközölt változtatásnak van-e technikai effektusa. Ez kiviláglik egyrészt a szabadalmi hivatalnak feltett kérdéséből, másrészt a Peters-követe vizsgálati módszerből, amely szerint ő a Bunsen-elemet használta az összehasonlítás alapjául, vagyis egy olyan elemet, amelyet erős áramoknak huzamos szolgáltatására, például világításra, vagy motoros célokra soha nem használt. Fel-tétlenül bizonyos, hogy ha Peters tanárt ama feladat elé állítják, hogy a Csányi-elemnek a nevezett célokra való hasznavehetőségét összehasonlító kísérletek alapján állapítsa meg, akkor neki soha eszébe nem jut a Bunsen-elemet (kováspuskát) összehasonlítás alapjául venni. Ha pedig az ő adatait arra használja valaki, hogy a Csányi-féle elem világításra, motorhajtásra és egyebekre való alkalmosságát bizonyítsa velök, az vagy arra vall, hogy nem ismeri tárgyát, vagy, ha ismeri, akkor a laikus közönséget szándékosan akarja félrevezetni. Mert azt, hogy a Csányi-féle elem erős áramoknak huzamos szolgáltatására, világító, motorikus célokra egyáltalában alkalmas-e, a közölt számadatakból megítélni már csak azért sem lehet, mivel ezen adatokból nem tűnik ki, hogy a közölt feszültségek és áramerősségek az elemnek mennyi ideig tartó, állandó igénybevétele mellett nyertek. Erős, egyenletes, huzamos galvánikus áramok fejlesztésére, mint már említettem, a Bunsen-Grove elemet soha nem használták, hanem többek között, igenis a Laland- és Cupron-elemeket, amelyek egyhuzamban 400 órán keresztül képesek Csányi eleménél, ha tetszik, erősebb és nagyobb feszültségű egyenletes áramot szolgáltatni. Hogy tehát megítélhessük, vajjon a Csányi-féle elem egyáltalában bármilyen haladást is jelent a galván-áramok terén, akkor azt kell tudnunk, vajjon az ilyen, vele egy célt szolgáló elemeknél gazdaságosabb-e.

Peters tanár, úgy látszik, meghatározta az elemek cinkfogyasztását is. Erre vonatkozó számadatait azonban jónak látták elhallgatni, pedig ez a leglényegesebb szempont, mert az elem gazdaságos voltát ez szabja meg. Már pedig fel nem tehető, hogy azok, akik a Csányi-féle elemről szóló híreket közreadták, ezzel a körülménnyel tisztában ne lettek volna és ezen adatot, ha javukra nem szól, elsősorban ki nem emelik.

Ezidőszerint ugyanis a dolog úgy áll, hogy a dinamó-gép, amely a szénben levő energiának legfeljebb 8—9%-át (sajnos nem 18-at, ahogy azt Csányiék tudni vélik) értékesíti áram alakjában. Emellett egy lóerőnek megfelelő elektromos energia előállítására körülbelül 2 kilogramm salgotarjáni szén szükséges, galván-elemekből ugyanily árammennyiség előállítására osupán cinkben 1·8—2 kgr. a fogyasztás. Miután pedig a

akarná szakasztani a keblét. Két kezét a szívére szoritotta, hogy az éles fájdalmat megenyhítse.

Aztán megállt a tükör előtt s haját kisimítva a homlokából, soká nézte magát. Nem azt vizsgálta ő, hogy a szeme táját fölszántották-e már a ráncok, hogy a homloka nem oly fehér s nem oly tiszta többé, mint azelőtt, nem is azt kutatta, hogy halántékán megjelent-e már az első szürke hajsza. Hanem tágra nyílt szemei szorongó kérdéseket intéztek a tükörben látott képhez, mintha a lelke mélyében akarna olvasni. Aztán arcát, nyakát, derekát végigsimogatta, két becézgető kezét bártortalanul ejtette le.

Hogy mit érez tulajdonképen, azt maga sem tudta, csak azt érezte, hogy valami hatalmas ösztön lassan-lassan, évről-évre, napról-napra mindjobban kiszáradt benne, de most föltámadva, sokkal erősebben kér, könyörög, sir, parancsol. Azt is tudta ezenkívül, hogy kimondhatatlan szomjúsággal eped valami meghatározhatatlan, valami emberfölötti cél felé... De hogy mi ez a cél? azt nem tudta volna megmondani. Olyan volt az, mint a kinyilatkoztatás, mint egy hang a távol messzeségben, amely békét és vigaszt hoz számára, mondván: — szeretlek.

Rövid, keserű nevetéssel fordított hátat a tükörnek. Abban a pillanatban meghallotta, hogy férje az ajtó felé közeledik. De mielőtt benyíthatott volna, Karine kirohant az előszobába és

cink körülbelül 30-szor, 40-szer annyiba kerül, mint a szén: az áramgerjesztő folyadékok fogyasztását is számba véve, mindeddig ötvenszerre drágábbnak kalkulálták a galván-áramot a dinamo-áramnál. Nyilvánvaló tehát, hogy még ez esetben is, ha a Csányi-elem a Bunsen-elemben elhasznált cinknek csak egyötöd részét fogyasztja, még akkor is tízszerre drágább ez az áram a dinamo-áramnál. Mivel azonban semmiből valamit csinálni nem lehet, amint hogy Csányi is lesajnálja a petpetuum mobileval foglalkozó mérnököt (?), ezt a csekély cinkfogyasztást tökéletesen kizártnak vehetjük, nem is szólva arról, hogy Csányi áramgerjesztő anyagai közül különösen a ciankalum drágább, mint a legtöbb más esetben használt áramgerjesztő.

Ezzel tehát mindazon ábrándok, amelyeket a Csányi-féle elemhez fűznek, még akkor is a mesék országába tartoznának, ha nem a Bunsen-elemből, hanem a tartósan erős áramu elemeknél volna ötszörte gazdaságosabb.

Megható az a naivitás is, amelylyel Csányi az ő elemét akkumulátor pótlására véli felhasználhatni, mert — ugymond — eleme 80 kgr. súly mellett teljesíti azt, amire 240 kilogrammnyi akkumulátor-súly szükséges. Kiábrándítja őt talán az a körülmény, hogy míg a Tudor akkumulátor 870 ampère órányi elektromos kapacitás mellett 183 kilogramm súlyu, addig már egy évtizede ismerünk elemeket, amelyek ugyanazt az árammennyiséget 22 kilogramm önsúlylyal képesek kiadni, tehát az akkumulátorok súlyának $\frac{1}{4}$ részét teszik csupán és mégsem jutott soha józan embernek eszébe ezen elemeket akkumulátorok helyett használni, azon egyszerű okból, mert míg az akkumulátorokat olyan dinamo-árammal tölthetjük, amelyből egy kiló watt előállítására 15—20 fillérbe kerül, addig ugyanezen áramnak elbőrlő előállítására csak anyagfogyasztásban, a berendezés költségeit nem számítva, 2-5—3 K-ba kerül.

Műszaki találmányoknak megvan az a jellemző sajátosságuk, hogy azoknak értéke se nem gyarapítható, se nem csökkenthető; újságokkal szemben bármennyire felmagasztalunk vagy tönkresilányítunk valamely találmányt, mindig az idő az, amely megmutatja, mi a találmány az értéke.

Azzal, hogy a Csányi-elemmel világítani lehet, hogy drótokat lehet vele elégetni, port hinthetünk laikusok szemébe, de hozzáértőt ilyen szemfényvesztéssel megtevészeni nem lehet.

És ha felszólalok a Csányi-féle elemről elhangzott díthyrabusok ellen és nem várom be, míg az idő igazolja véleményemet, teszem ezt az egész magyar technikus-kar reputációja érdekében, amely ezt a tobzódást szó nélkül mégsem hagyhatja, de meg azért is, hogy tán sikerül ezzel a károsodástól megóvnom azon laikusokat, akiknek a Csányi-féle találmányt nyakukba varrni óhajtják.

köpenyét, kalapját lekapkodva a fogasról, lefutott a lépcsőn. Azután apró, gyors léptekkel az erdő felé indult.

Elgondolta, hogy tíz év előtt hányszor mondta férjének, hogy szereti és most szökik előle. Hát igazán szerette ezt az embert? A mily hirtelen villant a lelkébe a kétség, épp oly hirtelen kiüzte belőle. Tíz év óta élnek már egymással, mint férj és feleség; négy gyermekük van és most mégis szökik előle, mintha az életét mentené meg vele. Karine nem is keresett magyarázatot, csak a való állapotot nézte, a tiszta, nyers, kétségbevonhatatlan valóságot.

Azután elképzelt, hogy ugyan mi történnék, ha most elhagyná a családi tűzhelyet és világgá menne, keresni . . . a boldogságot? gondolta először nevetve, aztán igen komolyan is. A maga részét a boldogságból? Azzal tisztában volt, hogy az csak hiu ábránd, de azért gyermekes örömmel iparkodott magát beleélni, mert érezte, hogyha elmúlik az álma, akkor valami fájdalmas komoly dolog várakozik rája: mintha végső bucsut kellene neki majd venni mindentől, ami a legkedvesebb előtte.

Aztán az erdőbe ért. A száraz falevelek zizegtek a lába alatt s folyton hulltak, folyton hulltak körülötte. Karine lábán égett, szive hevesen dobogott, az a nyomasztó érzés volt ez, mely a fontos, döntő lépéseket szokta megelőzni . . .

Tiszta képet a Csányi-féle elemről akkor alkothatunk, ha szavahihető és megbízható mérésekkel kimutatják, nem azt, hogy a Csányi elem világít, gyújt és hajt, hanem hogy olcsóbban és eddigi erőforrásainknál mennyivel olcsóbban termeli azt az energiát, melynek termelésére hivatott tartják.

Mi kisvárosiak — kevés kivétellel — laikusok vagyunk az elektrotechnika terén. Kevesen tudnak közülünk fizikából letenni az érettségit. Itéletet mondani tehát nem érezhetünk magunkban hivatást, legfeljebb benyomásainkról számolhatunk be.

Nos a mi impressiónk azok után, amiket olvastunk, az, hogy ha Csányi elemével akarna Zalaegerszeget világítani, a jövő század elejére is aligha volnának izzó lámpái.

Hivatalos-rovat.

Közhirre teszem, hogy az 1903. évi hadmenetességi díj kivetési listában az 1883. évi 44. t. c. vonatkozó §§-ai értelmében a városi adóhivatalnál 8 napon át, vagyis f. év szeptember hó 7-től 14-ig bezárólag közszemlére kitéve van, a hol is a hivatalos órák alatt bárki által betekinthető.

Zalaegerszeg, 1903. szeptember 7.

Várhidy Lajos
polgármester.

Hirek.

A német császár Nagykanizsán. II. Vilmos német császár vasárnap reggel 8 órakor külön udvari vonaton Nagykanizsára érkezik. — Mohácsra utazik *Ferencz Ferdinand* trónörökös kíséretében, hogy részt vegyen a vadászaton. Az udvari vonat 7 percig marad a nagykanizsai állomáson, mely idő alatt a magas vendégek megreggeliznek.

Királyi kitüntetés. Ő felsége a király *Goldschmied* Jakab kezelőtiszt főhadnagynak a cs. és kir. 48. gyalogezredben az arany érdemkeresztet adományozta.

Királyi elismerés. Ő felsége a király elrendelte, hogy a honvéd főreáliskolában tanári minőségben több éven át teljesített eredményteljes szolgálatáért *Petrás Miklósnak*, a nagykanizsai 20. honvéd gyalogezred létszám felett vezetett első osztályú századosának, a legfelsőbb megelégedés kifejezése tudtul adassék.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter *dr. Györffy Zoltán* tapolcai gyakorló ügyvédet a tapolcai ügyészségi kerületbe ügyészségi megbízottá rendelte ki.

Pedig igen jól tudta, hogy semmiféle döntő lépést nem fog tenni, minden a régiben marad.

Egyszerre úgy rémlett előtte, mintha valami fagyos nyugalom venne erőt rajta; megállt, leült egy kőre s egy fátörzsnek támaszkodott. El volt már fáradva; tagjaira ólomsúlyok nehezdedtek, feje mellére hanyatlott, szeméit behunyta. S a titokzatos hang ismét fülébe sugta: Szeretlek.

Aztán a megbánás vihara kezdett kitörni a bensejében; lángra gyult képzelete lázas, perzselő sovárgássá erősödött a boldogság, a szerelem, az ifjuság örömei iránt; élet, tökéletes és teljes élet után epekedett, mely sohasem valósult meg, pedig mégis léteznie kell valahol, mert minden ember vágyódik utána . . . S ugyanakkor a másik, a való, a komoly, a kikerülhetetlen élet is föltűnt előtte, mely egészen magába zárja. És Karine sirt, zokogott keservesen, amint még sohasem tette; mintha minden, ami becsesél bir az életben, könnyeivel együtt akarna elfolyni.

A falevelek egymásután váltak le a galyról s egymásután hulltak alá. Karine ruhájára is szállongott egynéhány, aki ott ült a földön s utolsó esatáját vivta és bucsut mondott — legutolsó bucsut — az ifjuságnak.

Már aludtak a gyermekek, mikor Karine haza került. Férje az újságot olvastatta. A nő ismét elővette kézimunkáját s az asztal mellé ült a megszokott helyre . . .

Plebános kinevezés. A veszprémi egyházmegyében *Németh János* keszthelyi segédlelkész a „Balatonvidék“ szerkesztője, vörsi plebánossá neveztetett ki.

Tanítónői áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *özvegy Karlné Czink Margit* esabrendeki állami elemi iskolai tanítónőt jelen minőségben a gyöngyösi állami elemi iskolához áthelyezte.

A Zalamegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmánya f. hó 14-én délután 4 órakor az egyesület helyiségében ülést tart a következő tárgysorozattal. Az egyesület véleményes felterjesztése a kiegyezési és autonóm vámtarifára vonatkozólag, továbbá folyó ügyek tárgyalása.

Deák Ferenc emlékezete az iskolákban. Deák Ferenc születésének századik évfordulóján, amely október 17-én lesz, az iskolák is ünnepet ülnek. *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter az összes iskolákban ünnepélyek tartását rendeli el. Az erre vonatkozó rendeletben Deák Ferenc halhatatlan érdemeit méltatva, az ünnep tervéről ezeket írja: „A középiskolákban s a tanítóképző intézetekben a Himnusz és a Szózat eléneklése közé beillesztendő a programmba egyik tanár emlékbeszéde és a legfelsőbb osztálybeli tanulók egyike által szintén a haza böleséről írott és szaktanár ítélete szerint valamennyi közül legsikerültebb magyar házi dolgozat felolvasása. A kereskedelmi és felsőbb leányiskolák ünnepének programja ugyanilyen legyen, kivéve, hogy itt a versenydolgozatok készítettését az egyes tanárítületeknek határozatára bízom. A polgári és elemi iskolák ünnepi programja szintén azonos a középiskoláéval, azzal a különbséggel, hogy ezekben a szóban forgó dolgozat teljesen elmarad. Az országsszerte rendezendő ünnepek lefolyását — a miniszter ezzel fejezi be rendeletét — különös érdeklődéssel óhajtom kísérni, mívégből mindennemű tanítézetekben tartott ünnepélyekről rövid jelentést várok, az emlékbeszédeket tartó tanár, tanító és a legsikerültebb dolgozatot szerkesztő tanuló nevének felemlítése mellett.

Új táviróhivatal vármegyénkben. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter vármegyénkben *Pacsán és Zalaszentivánon* az ottani postahivatalokkal egyesített távirót létesített.

Gasparics Márk emlékezete. Perlak község közönsége ma hazafias ünnepet ül Gasparics Márk emlékeztérére. Az ünnepélyen részt vesznek a nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör, a nagykanizsai főgymnasium ifjusága és tanári kara, a esáktornyai tanítóképző intézet hallgatói és tanárai. A perlaki hölgyek s Drávaegyház községe, mint a vértanu szülőhelye koszorút helyeznek Gasparics emlékoszlopára. Az ünnepély délután 5 órakor kezdődik. A nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör dalárdája a Himnuszt énekl; az ünnepélyt Dr. Tamás János, a rendező bizottság elnöke nyitja meg; az alkalmi beszédet Dr. Zakál Lajos tartja; a horvát ajku néphez pedig *Kramarits Vilmos* intéz beszéde. A család részéről Gasparics György megköszöni az ünnepély rendező bizottságnak s a közönségnek a vértanu emléke iránt tanusított kegyeletet. Este társasvacsora és térszene lesz.

Távbeszélő. A zalaegerszegi városi távbeszélő berendezését a múlt héten kezdték meg. A vezeték állványokat erősítették a házak tetejére. Eddig felállítottak öt vasállványt. Egyet a Weisz Ede féle-házra, a plébánia épületre, a városházra, a Skublics-féle házra s a Korona szállodára. Zalaegerszegen ezideig harmine telefonbérlet jelentkezett, akik évenként 120 koronát fizetnek a távbeszélő használatáért. Ugy halljuk, hogy a városi távbeszélőt a jövő évben bekapcsolják az interurbán hálózatba.

Az állami elemi és állami polgári leányiskolai gondnokság f. hó 8-án Thassy Kristóf gondnoksági elnök elnöklésével tartott gyűlésén értesülvén arról, hogy a f. 1903/4. évre a polgári leányiskola második és harmadik osztályába annyian iratkoztak be, hogy a rendelkezésre álló tantermekben majdnem lehetetlen őket elhelyezni: feliratilag megkeresi a vallás- és közoktatásügyi minisztert szives intézkedés végett az iránt, hogy a fejlődésben levő polgári leányiskola előjárnak és a növendékek létszámának megfelelő helyiséget kapjon.

A Zrinyi emlékmű ügye közeledik a megvalósuláshoz. Az országos képzőművészeti tanács ajánlatára a vallás- és közoktatásügyi miniszter ezer koronával járult az emlékmű felállításának

költségeihez. A képzőművészeti tanács az emlékmű tervét helyesnek találván, a végrehajtó bizottság Szász Gyula budapesti szobrászsal a szerződést megkötötte, aki a munka művészeti részét maga készítette, a kőfaragó munkát pedig Tresztenyák Bódog csáktornyai kőfaragónak adta át. Az emlékmű köve Esztergomgyéből való, harasztí igen kemény kő, mely minőség és ár tekintetében vetekedik a vörösmárvánnyal. Az emlékmű két hét múlva teljesen elkészül, azonban felavatása csak jövő májusban lesz, mert az emlékművet körülvevő kis parkot csak az ősszel s a kora tavasszal rendezhetik.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kávics Mária Izabella okleveles tanítónőt a turesisisei állami elemi iskolához rendes tanítónővé kinevezte.

Jubileum. Kapdebő István csopaki körjegyző huszonöt évvel ezelőtt foglalta el állását s ezen hosszú idő óta községeinek igazi, a szónak nemes értelmében vezetője, istápolója, a közügy lelkes szolgálója. Kapdebő István a vármegyei jegyzői kar egyik legrégibb tagja, de kedélyre, hévre most is ifju s lankadhatatlan tevékenységű férfi, akit kartársai, felebbvalói megbecsülnek. Képzett, tapasztalt ember, akivel való érintkezés kellemes s akinek derült életkedvében, vidám modorában ott csillog az a megbecsülhetetlen humor, amely elfeledteti az évek mulását. Kapdebő István jubileumát barátai, tisztelői megünnepelték s községe elhatározta, hogy arcképét a község háza részére megfesteti, hogy megörökítse derék jegyzője emlékeztét. Vidám lakomára ültek össze a jubiléus tisztelői s szerencsekívánatokkal halmozták el barátai.

Beiratás eredménye. A helybeli tanintézeteknél az 1903/4. évre szóló beiratások véget értek. Beiratkozott a szabályszerű időben a főgimnázium nyolc osztályába 272, a felső kereskedelmi iskola három osztályába 112, a polgári leányiskola négy osztályába 162 növendék. Az állami elemi iskolában ez ideig beirtak 556 fiut és 522 leányt, vagyis összesen 1.078 növendéket.

Meghívó. A „Zalavármegyei Gazdasági Egyesület“ elnöksége folyó hó 27-én d. u. 2 órakor Keszthelyen a városház nagytermében a megalakítandó Zalamegyei Hitelszövetkezek szövetségének ügyében értekezletet tart, melyen úrgróf Pallavicini Ede v. b. t. t. úr Ónagyméltósága, a somogy megyei hitelszövetkezek szövetségének elnöke, ismertetni fogja a megalakítandó szövetséget és a hitelszövetkezeteket általában. Ezen értekezletre tisztelettel meghívja az Elnökség a megyei gazdaközönséget és a már fenn álló szövetségek t. vezetőit, valamint felkéri ezuton is mindazokat, kik a kisgazdák érdekeit szívükön viselik, hogy ezen értekezlet fontosságáról a kisgazdákat meggyőzve, azokat agyúléson való tömeges megjelenésre felkérjék.

Tanító gyűlés. A keszthely-sümei egyesült r. k. tanítóegyesület Keszthelyen tartotta bucsu-, egyuttal alakuló gyűlését, amennyiben a megyés püspök az egyesült két kört szétválasztotta célszerűségi szempontból és a sümei járás területén levőket a deveceseribe, a szentgrótiakat pedig a keszthelyibe hozta be. A gyakorlati előadás elhalasztása mellett meghallgatták a pénztárosi jelentést, intézkedtek a meglévő vagyonszétosztása tárgyában. Majd az éveken együtt működött körök bucsuzása következett, mely után a keszthely-szentgróti kör megtartotta alakuló és tisztújító közgyűlését, melynek eredménye: Nyers Imre elnök, Virág Sándor alelnök, Lisztner Antal jegyző, Prosit Ignác pénztáros. Választmányi tagok lettek: Pozsogár, Gosztonyi, Döbrössy, Boldizsár, Kárpáti, Konkolyi tanítók és Nürnberg G. és Konkolyi N. tanítónők.

Érettségi vizsgálat. A zalaegerszegi felső kereskedelmi iskolánál a szeptember havi pótló és javító érettségi vizsgálatok szóbeli része szeptember hó 16-án reggel 9 órakor lesz.

Csáktornya város képviselőtestületének legutóbbi gyűlésén megállapították az 1904. évi költségvetését 117.878 K 57 f bevétellel, 139.992 K 83 f kiadással és így 22.114 K 20 f hiánnyal, amelyből az egyenes adóra 10%, a földadóra 9⁸/₁₀% s a földadó kivételével a többi adónemre 24⁸/₁₀% községi pótlék esik. Tárgyalták a pécsi posta- és távirda igazgatóságnak megkeresését a város tulajdonát képező épületnek a posta céljaira való kibérlése tárgyában. A képviselőtestület határozatilag kimondotta, hogy a kérdéses épületet összes helyiségeivel,

udvarával és kertjével együtt 30 évre évi 3.200 korona vételár és kamatfizetési összegért, vagy a zalaegerszegi m. kir. államépítészeti hivatal részéről megállapított 47.586 K becsárban készízetés mellett hajlandó örök tulajdonul a kincstárnak átengedni.

Gyászhir. Részvétellel vettük a jelentést, hogy Lázár Antalné szül. Tóth Mária, Lázár Antal kaszaházi vendéglős neje e hó 10-én 52 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogultat férjén kívül Lázár Ilona Szakály Istvánné, Lázár Antal, Gyula és József gyermekei gyászolják.

A keszthelyi községi iskolaszék dr. Csanády Gusztáv iskolaszéki elnök elnöklésével tartott ülésén az elemi iskola igazgatójává az eddig még alkalmazásban nem volt titkos szavazással Murai Lajos tanítót választotta meg igazgatónak, az eddig 7 éven át hivatását buzgón és közmegelegedéssel teljesített volt igazgatónak, Bory Imrének 6 szavazata ellenében és nyomban a választás után az iskolaszék jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét és elismerését az eddigi igazgatónak ügybuzgó működéséért s kimondotta határozatilag, hogy ezentul minden évben más tanítót biz meg az igazgatással. (Nem tudjuk, minő indokok vezérelték a keszthelyi iskolaszéket e határozatra akkor, amikor úgy állami, mint községi és felekezeti iskoláknál minden rendű iskolák számára az igazgatókat kinevezik, vagy megválasztják életfogytiglan, de nem évről évre. Szerk.)

Új hitelszövetkezet vármegyénkben. Murakereszturon gazdasági hitelszövetkezetet alakítottak az 1898. évi 23. t.-c. értelmében; ügyeinek előmozdítását és hitelügyeit a budapesti országos központi hitelszövetkezet elégíti ki. A szövetkezet igazgatójává az alakuló gyűlésen Rosos István murakereszturi apátot, könyvelőjéül pedig Szőke Kálmán murakereszturi kántortanítót választották.

Pártoljuk a hazai ipart. A vármegye a Deák Ferenc ünnepélyre sok vendéget vár, akiknek kényelméről eleve gondoskodik. Száz darab új széket is rendelt a nagyterem részére, amelyeket egy helybeli kereskedő közvetítésével szerzett be, mert a vármegye a helyi ipart és kereskedelmet akarja támogatni, híven erre vonatkozó határozataihoz. És a székeken ott ékeskedik egy kis vignetta a következő felirással: »Jacob und Joseph Kohn, Wien«. Ugy tudjuk, hogy Magyarországon is gyártanak kitünő székeket, sőt pl. a turócszentmártoni gyár külföldre is exportálja hajított fából készült butorait; miért kellett nekünk Bécsbe fordulni?

Bazaltbánya Tördemiczen. Szücs Bélának, a Balatonmelléki vasut engedményesének, kezdeményezésére az ugynevezett „Korkovány“ hegyen egy részvénytársaság bazaltbányát nyit, mely a vidék lakosságának egy újabb kereseti forrásul szolgál.

Baleset. Schütz Sándor helybeli rőföskereskedő s kékfestő gyáros a minap estefelé a hegyről jött hazafelé. Kocsisa a meredek hegyről olyan ügyetlenül hajtott le, hogy a kocsis feldőlt és a rajta ülő Schütz Sándor kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedett, úgy, hogy néhány napig az ágyat volt kénytelen őrizni. Szerencsére a lovak idejében megálltak, különben végzetes szerencsétlenség történt volna.

Megloptak a vásáron. Csenter József bazitai lakós azzal a szándékkal jött f. hó 9-én megtartott kisasszony napi vásárra, hogy marhákat vesz. Szándékát meg is valósította. A mint a marhalevelek átirása céljából az erre szánt helyiségbe akart menni, a nagy tolongásban ellopták tarisznyájából a marhaleveleket és 100 K készpénzt. Károsult nyomban jelentést tett az esetről a rendőrségnek, mely a nyomozást megindította ugyan, de a tolvajnak sikerült elmenekülni.

Furfangos tolvaj. Szabó Ferenc helybeli lakós ismételt tapasztalta, hogy terményeit éjjelenként megdézsmálják. Hiába leste a tolvajt, hiába állt őrt néha fél éjszakán át, a tettesnek nem tudott nyomára jutni. Végre a minap lépre került a jó madár. Szabó ott guggolt a mezőn, burgundi répa ültetvényében s hallja, amint valaki szedi a répát s látja, hogy zsákba rakja. Óvatosan feléje kuszik s hirtelen megragadja a tolvajt. Ez mintha villám esapott volna le melléje, meghökkenik, de nem veszi el lélekjelenlétét, fölkapja a földön fekvő lepedőjét, azt hirtelenül a gazda fejére dobja nyaka köré

esavarja és elfut. Mire a gazda magához tért, a tolvaj árkon-bokron tul volt; de visszahagyott zsákján olvasható név valószínűleg nyomára vezet.

Névmagyarosítás. A m. kir. belügyminiszter Mauthner Sándor, Ernő, Ödön, Andor és Lajos nagykanizsai lakosok vezetéknévénél „Markó“-ra kért átváltoztatását megengedte.

Visszaélések a helypénzszedés körül. A helybeli napi-heti- és országos vásárok jövődelméte tudvalevőleg a város kezeli. A helypénzszedés pedig úgy történik, hogy a felügyelettel és ellenőrzéssel megbízott közeg kiadja az e célra alkalmazott egyéneknek a jegyeket, a kik azután beszedik a vásárra jövő néptől a helypénzt. A napszámásokat telhetőleg ellenőrzik, mégis ismételt nyomára jutottak annak, hogy ezek a napszámások visszaéléseket követtek el. Már becsátottak is el közülök ilyen eselekedet miatt. Most pedig kettő ellen folyik a vizsgálat. Mégis csak az egyenes ut a legjobb.

Siketnémák felvétele. F. évi október 1-én nyílik meg Sopronban a siketnémák sopronvármegyei és sopronvárosi áll. segélyezett intézete, a melybe ugyan első sorban a Sopron városának és Sopronmegyének területén lakó siketnéma gyermekek vétetnek fel, de amennyiben a létszám ily folyamódókkal be nem telik, felvétetnek az ország bármely helyén, különösen pedig a szomszédos vármegyék területén lakó siketnémák is, még pedig vallásra, nemzetiségre és nemre való tekintet nélkül.

A kik gyermekeiknek a városban való eltarthatásáról gondoskodni képesek, előnyben részesülnek; a teljesen vagyontalan szülők, kik gyermekeiket a maguk költségén a városban el nem helyezhetik, forduljanak segélyért illetékes községükhöz, mert az intézet felügyelő-bizottsága csak mérsékeltet nyújthat segélyt.

A gyermekek megbízható családoknál való elhelyezéséről az iskola hatósága gondoskodik.

A tandíj 20 korona, mely összeg azonban $\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{4}$ évi részletekben is lefizethető. Szegénysorsú szülőknek a tandíj részben, vagy egészben elengedtetik.

A felvétel iránti kérvények szeptember 20-áig küldendők be és pedig a Sopron városában lakók részéről a város polgármesteri hivatalába, a többiek részéről pedig Sopronvármegyének alispáni hivatalába.

A kérvényhez mellékelendők: a) keresztlevél, vagy születési bizonyítvány; b) a gyermek egészségéről tisztí orvosi bizonyítvány; c) újraoltási bizonyítvány; d) hatósági kimutatás a családi és birtokállapotról.

A b) és d) alatti esatolmány számára csakis a Sopron városának polgármesteri és Sopronvármegyének alispáni hivatalában kapható nyomtatvány úrlapok használhatók.

A helyhez kötött (stabil) gőzgépek kezelőinek tanfolyama a budapesti m. kir. állami felső ipariskolában október hó 1-ső napján nyílik meg s december hó végéig tart. *E tanfolyamon a stabil gőzgépek szerkezete és kezelése fog tanítatni.* — Tanulókul felvétetnek azon önálló lakatosok, kovácsok és a különböző gépgyárak azon munkásai, a kik már a kazánfűtők és lokomobil kezelők tanfolyamát jó sikerrel elvégezték. A jelentkezők erkölcsi bizonyítványt és az előző tanfolyamokról szóló bizonyítványokat tartoznak előmutatni. A tandíj 16 K, a melyet a beiratás alkalmával kell lefizetni. *A beiratások szeptember 24-étől 26-ig tartatnak az intézetben:* (VIII. Népszínház-utca 8 szám), vidékiek a tandíj beküldése mellett levélben is beiratkozhatnak.

A gőzkazánfűtők tanfolyama a budapesti m. kir. állami felső ipariskolában október hó 1-ső napján nyílik meg s november hó közepéig tart. *Ezen a tanfolyamon a gőzmozdony (locomobil) kazánok és a stabilkazánok szerkezete és kezelése fog tanítatni.* Tanulókul felvétetnek a 18. életévüket betöltött, olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s ezek segédei, a fémek feldolgozásával foglalkozó gyárak munkásai, továbbá olyan napszámások, kik már kazánok mellett foglalkoztak. A jelentkezők erkölcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni s a munkások, ha munkában vannak, a munkaadóktól kiállított munkabizonyítványt s ha nem állanak munkában, munkakönyvüket tartoznak benyújtani. A tandíj 10 K, a melyet a beiratkozás alkalmával kell lefi-

zetni. A beiratások szeptember hó 15-étől 19-ig tartatnak az intézetben. (VIII. Népszínház-utca 8. szám), vidékiek a tandíj beküldése mellett levélben is beiratkozhatnak.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a *Ferenc József keserűvíz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjük határozottan Ferenc József keserűvizet.

Kuruc ujság címen új krajeáros napilap indult meg Budapesten. A függetlenségi pártnak új lapja az, melybe Kossuth Ferenc, Thaly Kálmán, Barabás Béla stb. irnak. Aki e lap terjesztésével, kolportázsával számottevő haszon mellett foglalkozni akar, forduljon a Kuruc Ujság kiadó-hivatalához Budapest IV., Vármegye utca 11.

Mult hetivásár. A mult hetivásárra felhajtottak 287 db szarvasmarhát, melyből eladtak 115 darabot; sertések közül felhajtottak 645 dbot és eladtak 298 darabot.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása). Változatlanul kedvező időjárás mellett *őszi borsónak, őszi búkkönynek és homoki búkkönynek* tartósan élénk kereslete volt, míg *biborhere és káposztarepce* csak kisebb mennyiségben lett forgalmazva. *Őszi gabona* félék iránt fokozott érdeklődés mutatkozik. *Vörös heremag.* A Bánáthól beérkezett tudósítások jó középtermésről szólnak, és az árak emelkedéséből előre látható, hogy a termelőknél jó értékesítésre van kilátásuk. Németországi vevők részéről honi termésünk iránt élénken érdeklődnek. Amerikából vöröshere későbbi szállításra nagy mennyiségben kínálnak, de ezen ajánlatok az amerikai heremag alárendelt minősége folytán nem igen vétetnek figyelembe. Angolországból a fűmagtermést illetőleg újabb kedvező hírek érkeztek, de a mennyiben a mult évi idényben jegyzett magas árakat tartják fenn, vételkedv egyáltalán nem észlelhető. Az üzlet tehát csak akkor fog megindulni, ha az árakat megfelelőleg mérséklék. Ezen feltevést megerősíti az a körülmény is, hogy Franciaországból szintén jó termést jeleznek.

Allategészségügyi kimutatás vármegyénk területén szeptember hó 6-án a hivatalos adatok alapján: *ragadós száj- és körömfájás:* Galsa 23 u., Káptalanfa 6 u., Nyirád 13 u., Szőcz 11 u., Akali 3 u., Alsődörgőse 2 u., Balatonhenye 12 u., Balatonkisszöllős 5 u., Csicsó 2 u., Diszel 13 u., Gulács 7 u., Gyulakeszi 1 u., Kapoles 8 u., Káptalantóti 10 u., Lesenczetomaj 3 u., Mindszentkál 1 u., Monostorapáti 4 u., Nemespécse 1 u., Óbudavár 1 u., Raposka 8 u., Petend 1 p., Tapoleza 1 u., Talliándörög 13 u.; *ivarszervi hólyagos kiütés:* Várhely 1 u., Hegymagas 1 u., Bazita 1 u., Pókafa 3 u.; *rühkór:* Balatonfüred 1 u. ló, Gyulakeszi 2 u. ló; *sertésorbán:* Zalamerénye 1 u., Karmaes 3 u., Felsőszemenye 7 u., Kiseserneck 4 u., Lendva-ujfalu 1 m., Alsórajk 9 u., Nagykapornak 4 u., Padár 4 u., Szegvár 1 m., Akali 3 u., Alsődörgőse 8 u., Balatonhenye 9 u., Felsődörgőse 7 u., Gulács 1 u., Hegyesd 1 u., Káptalantóti 1 p., Lesenczenémetfalu 8 u., Monoszló 10 u., Szigliget 2 u., Tagyon 10 u., Vászoly 16 u.; *sertésvesz:* Barabás 5 u., Felsőszenterzsébet 8 u., Kebele 11 u., Nemesnép 6 u., Szentgyörgyvölgy 5 u., Nagyfal 1 m., Balatonmogyoród 2 u., Boeska 12 u., Csapi 1 u., Galambok 9 u., Garaboncz 6 u., Gelsesziget 1 u., Homokkomárom 1 u., Kilimán 11 u., Komárváros 1 u., Légrád 9 u., Murakeresztur 37 u., Németszentmiklós 9 u., Pölöskefőduznok 1 u., Szentjakab 1 u., Zalaszentbalázs 12 u., Keszthely 3 u., Sármellék 1 u., Marócz 7 u., Rátka 1 m., Torna-föld 1 p., Tótszerdahely 1 m., Kerkaszentmihályfa 2 u., Lenti 11 u., Lentiszombathely 1 m., Máhomfa 2 u., Nagylengyel 1 m., Náprádfa 6 u., Némefalu 1 5 u., Nova 5 u., Ortaháza 5 u., Rózsásszeg 1 u., Tófej 5 u., Felsőrajk 1 m., Zalaszentmihály 7 u., Kotor 1 u., Muravid 8 u., Mibályfa 1 m., Nyirád 1 m., Hegymagas 2 u., Kővágó-örs 13 u., Tapoleza 2 u., Pusztaderics 4 u., Pusztaszentlászló 9 u., Szepetk 7 u., Csáford 1 m., Zalabér 1 u., Nagykanizsa 5 u.

A „Zenélő Magyarország“ 17-ik füzeté a következő érdekes és divatos zeneújdonosságokat hozza: 1. Lányi Ernő »Szeged mellett Dorozsma« magyar dalokat. 2. »Éjszaka van esillag sines az égen«. 3. Rosey György »Szenegambiai úrjárata« Szenegambia Patrol. Jellemképét. 4. Len-

gyel Miska »A kis kofa« vig dal a vásárosar-nokból. 5. Zsadányi Ármánd. 6. Magyar ábránd (Pezsgő esárdás) magánhegedűre. Előfizethetni 1 negyedévre 3 K-val is a »Zenélő Magyarország« Klökner Ede zeneműkiadóhivatalában Budapesten, VIII. József-körut 22/24. Előfizetési ára egész évre 24 füzetre 12 K, félévre 12 füzetre 6 K, ezenkívül bármely más nyomtatásban megjelent zenemű a legutányosabban kapható.

Napoleon császár jelleméről már sokat írtak, de a lángész titkát és az emberi elhatározások végső okát senkinek sem sikerül kifürkészni. A francia imperátor Julius Caesar egyenrangú örökösének tartja magát. Gyermekekorában elnyomottnak érezte magát és egész hazáját; természetesen, hogy ur akart lenni. Corsicában már Newton és Rousseau hatása alatt áll és férfikorában egész erejét arra fordítja, hogy gyermekábrándjait megvalósítsa. A legmerészebb röptű nagyravágás a legközvetlenebb célszerűség tudattal egyesülnek benne. Sikereinek titka abban áll, hogy mindent maga végez. Szellemi képességének kettő az iránya: roppant emlékezet, de nem az egyes adatokat, hanem az egész összefüggést magába foglaló, és határtalan, ernaedetlen munkásság. Egész Európát térképezni nézi, melyen hadai az előirt utakon és előirt időközökben haladnak előre, meghatározva, hogy Marégonál, Austerlitznál várja a nagy csatát. Épen ily biztos a belső igazgatása is. Bécsben, Berlinben könyvtárára gondol és Moszkvából igazgatja a párisi színházat. Nemcsak a maga diplomatiáját igazgatja, hanem hivei és kémei által irányt ad a többi állam politikájának is. »A munka az én elemem, arra születtem« szokta mondani. Ennek a hatalmas hősnél jellemvonásait, lelki arcképét rajzolja meg a Nagy Képos Világtörténet X. kötetének most megjelent 194. füzeté. A 12. kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbőr-kötésben 16 K; füzetenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII, Üllői-ut 18. s minden hazai könyvkereskedés utján, havi részletfizetésre is.

Henneberg-selyem

60 krajeártól 11 forint 35 krajeárig meterje bluzoknak és ruháknak való. Bérmentve és már vámentesen házhoz szállítva. Gazdag mintagyűjtemény postafordultával. **Henneberg selyemgyára, Zürich.**

Piaczi árak a legutolsó hetivásáron 60 kilogrammonként

búza	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		7.—	7-15
rozsa		5-60	5-80
árpa		5-40	5-60
zab		5-20	—
lóher		—	—
tengeri		—	—
búkköny		—	—
fehérbab		—	—

Nyilt-tér. *)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen jó nőmnek, illetve édesanyánknak **Lázár Antalné szül. Tóth Máriának** temetésén jelenlétükkel vagy részvét nyilatkozataikkal végtelen fájdalommat enyhíteni igyekeztek, hálás köszönetünket fejezzük ki.

Lázár Antal és gyermekei.

*) E rovatban közlötékért nem vállal felelősséget a szerk.

Dr. Szász Géza

az összes orvostudományok tudora, specialista fogorvos, volt abbaziai fogorvos.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására adni, hogy szeptember 10-én, 14 napi tartamra Zalaegerszegre érkeztem és az »Arany Bárány«-hoz címzett szállodában megkezdtem működésemet.

Fájdalomnélküli fog és gyökér húzás. Fog tömések cement ezüst, arany, és platina.

Egyuttal figyelmeztetem a nagyérdemű közönséget teljesen felszerelt fogtechnikai műtermemre, melyben készülnek *műfogak kaucsukban, aranyban és aluminiumban. Hidmunkák, arany koronák, szájpadlás nélküli fogsorok.* — Az összes munkák itt készülnek. — Törött és rosz hasznavehetetlen fogsorok 4 óra alatt átalakíttatnak.

Mérsékelt árak.

Hosszabb ideig él,

aki egy adag

Vitafert

(ausztráliai fürdő) tesz fürdővizébe. szenzációs fürdő póték, elsőrangú orvostól elismerve.

A „Vitafer“ erősíti a testet, élénkíti a vérkeringést, erősíti az idegeket, meghosszabbítja az életet.

Egy eredeti csomag »Vitafer« 12 fürdőshez 2 frt. 50 kr. 4 fürdőshez 1 frt. mintacsomag egy fürdőshez 30 kr.

„Vitafer-szappan“ (hasznos összetétel, mint a fürdő póték).

darabja 50 kr.

A test egy pár fürdő után, vagy pedig a szappannal megmosva, vakítóan szép és fehér lesz. Széküldés postai utánvétellel vagy pedig az összegnek portóval együtt (levélbélyegeken is) előleges beküldése mellett.

„VITAFER“-Raktár Bécs, I. k. Graben 15., és Habsburggasse 1.

Arjegyék ingyen és bérmentve.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.

Társszerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Ad. 4060/903. sz.

Hirdetmény.

A miketfai 98. sz. telekjegyzőkönyvben 625. 637/1. 637/4. hrsz. a. a Gombos család nevére felvett **közös erdőnek egyénekenkénti felosztása** ügyében az arányrészek megállapítására az osztályozás, becslés, mérnökfogadás s a kapcsolatos teendők eszközzésére határnapul 1903. évi október hó 5-ik napjának d. e. 9 órája Mikefa községben a községbíró házához kitűzetvén, felhivatnak az érdekeltek, hogy a fenti tárgyaláson megjelenjenek, vagy érdekeik képviselőtől gondoskodjanak, mivel meg nem jelenésük az eljárás megtartását gátolni nem fogja.

Az ismeretlen s a netalán távollevő érdekeltek képviselőtére Boschán Gyula zalaegerszegi ügyvéd rendeltetett ki ügygondnokul.

Kelt Zalaegerszegen. 1903. szept. 11-én.

Dr. Fritz s. k.,

kir. törvényszéki bíró kiküldött.

579/v. 1903. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-e. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbírószág V. II. 491. sz. végzése által *Zalamegyei központi takarékpénztár* végrehajtató javára *Szabó József és társai* nagylengyeli lakosok ellen 75 K 90 f. tőke, ennek 1903. évi március hó 5-től járó 6% kamatja, ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 640 K-ra becsült szarvasmarhák, lovak és gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis **Nagylengyelben** leendő eszközzésére 1903. évi szept. hó 26-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg,

hogyan az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zalaegerszegen, 1903. augusztus 24-én.

Nagy Sándor
kir. bir. végrehajtó.

Nincs többé gabona üszög

a Numa Dupuy és Társa

magcsávázó szerének alkalmazása mellett. Már 20 éve a legjobb sikerrel használják a buzaüszög ellen, továbbá a tengeri, árpa, zabüszög és korom ellen.

Egy csomag 2 métermázsá vetőmagra 50 fillér, egy métermázsá vetőmagra 26 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatok használatától és vételétől.

Numa Dupuy és Társa
Bécs, VI./I. Windmühlgasse 33.

Elárúsító helyek: Zalaegerszegen: Gyarmati Vilmos, Hubinszky Adolf, Kosztelitcz Mór, Komlós M. Miksa, Ján Ferenc, Grünbaum Ferenc
Alsólendván: Tomka György, Freyer Lipót.

ad. 9205/tkv. 1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a *Zalamegyei központi takarékpénztár* végrehajthatónak *Egyed Imre és neje Komáromi Klára* végrehajtást szenvedők ellen 498 K tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő

I.

a nemesapáti 254. sz. tjkvben ifj. Egyed Imre nevének álló és 514. hrsz. ingatlanra 283 K, 3308. hrsz. ingatlanra 12 K, 3328/a. hrsz. ingatlanra 12 K, 3890/a. hrsz. ingatlanra 22 K, 2612. hrsz. ingatlanra 90 K, 3768/a. hrsz. ingatlanra 736 K, 1853. hrsz. ingatlanra 86 K, 2258/b. hrsz. ingatlanra 60 K, 3099/b. hrsz. ingatlanra 8 K, 3269/b. hrsz. ingatlanra 18 K, 3745/b. hrsz. ingatlanra 515 K, 1852. hrsz. ingatlanra 86 K kikiáltási árban;

II.

a nemesapáti 909. számú tjkvben Egyed Imre nevének álló 1732. hrsz. ingatlanra 166 K, 1911. hrsz. ingatlanra 14 K, 3877/a. hrsz. ingatlanra 23 K, 3871/a. hrsz. ingatlanra 34 K kikiáltási árban,

III.

a nemesapáti 831. sz. tjkvben Egyed Imre és neje Komáromi Klára nevének álló 1280. hrsz. ingatlanra 15 K kikiáltási árban;

IV.

a nemesapáti 1232. számú telekjkvben Egyed Imre és neje Komáromi Klára nevének álló 1281.

hrs. ingatlanra 15 K, 1283. hrsz. ingatlanra 320 K, 1441. hrsz. ingatlanra 242 K ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltek és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi október hó 7-ik napjának d. e. 10 órájkor Nemesapátiban a község házában megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 28 K 30 f, 1 K 20 f, 2 K 20 f, 9 K, 73 K 60 f, 8 K 60 f, 6 K, 80 f, 1 K 80 f, 51 K 50 f, 8 K 60 f, 16 K 60 f, 1 K 40 f, 2 K 30 f, 3 K 40 f, 1 K 50 f, 1 K 50 f, 32 K, 24 K 20 f-t készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 48. §-a alatt jelzett árfolyamma! számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni

A királyi törvényszék mint tkvi hatóság.

Zalaegerszeg, 1903. évi április hó 17-én.

Rutich, kir. tvszki bíró.

Bérbeadó lakások.

A város közepén **Deák-tér 11 számú** bérházban 2 lakás kiadó és pedig:

egy lakás, melyhez tartozik 4 szoba, konyha, előszoba, kamra, pince és padlás; ezen lakás azonnal elfoglalható.

Egy lakás, melyhez tartozik: 3 szoba, egy nagy előszoba, konyha, kamra, pince, padlás és faszín, ezen lakás november 1-ére

kiadó.

Bővebb felvilágosítást nyújt:

Kummer Gyula kávész.
Zala-utca 1.

3806/k. ü. 1903. szám.

A zalaegerszegi kir. ügyésztől.

Árlejtési hirdetmény.

A felügyeletem alatt álló zalaegerszegi kir. törvényszéki és a hatóságom területén levő tapolcai, sümegi és alsólendvai kir. járásbírói fogházakban letartóztatottak **rendes élelmezésének**, valamint a betegek számára orvosi rendelvény alapján kiszolgáltatandó

élelmi szereknek

1904. évi január hó 1-től kezdődő 1, esetleg 3 évre leendő együttes biztosítása iránt a zalaegerszegi kir. ügyészség hivatalos helyiségében **1903. évi szeptember hó 28-án d. e. 9 órakor** zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli tárgyalás fog tartatni.

Miről a vállalkozni kívánók azzal értesítettek, hogy az 1 koronás bélyeggel ellátott és az alábbi kellékeknek megfelelően kiállított és felszerelt zárt írásbeli ajánlataikat a tárgyalás megkezdéseig az alulírt kir. ügyésznél adják be.

Később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az írásbeli ajánlatokban számokkal és betűkkel kiírva külön ajánlat teendő:

1. A rendes étadagra nézve 56 dgrnyi kenyérral együtt.
2. Külön az 56 dekagrammos kenyéradagra nézve.
3. A betegek részére kiszolgáltatandó étkekre nézve, mely utóbbi ajánlatnál a számvevőileg megállapított kikiáltási árakhoz viszonyított százalék leengedés mennyisége tüntetendő ki.

A bánatpénz összege 1000 koronában állapíttatik meg, mely készpénzben vagy biztosítékul elfogadható értékpapirban az ajánlathoz melléklendő, — a szóbeli árlejtésben részt venni kívánók által pedig az árlejtés megkezdése előtt leteendő.

A még le nem bonyolított más hasonló vállalatoknak letétben levő biztosítéka, illetőleg az arra való hivatkozás az előírt bánatpénzt nem pótolhatja.

A piaci árak alapján számvevőileg megállapított kikiáltási ár:

1. A rendes étadagra nézve, beleértve 56 dkgrm kenyeret is. 33 fillér.
2. Külön 56 dkgrm kenyér adagra nézve 11 fillér.

A beteg étadagok kikiáltási árainról, valamint az árlejtési feltételekről a kir. ügyészség irodájában a hivatalos órák alatt értesülés szereshető, s az árlejtési feltételek ismerete, valamint az, hogy ajánlattevő magát azoknak aláveti, az írásbeli ajánlatokban kifejezetten megemlíttendő.

Zalaegerszeg, 1903. szeptember hó 9-én.

Schneider Gábor s. k.,
kir. ügyész.

Képviselők
kerestetnek.

TRADE MARK
GRAMMOPHON
Árjegyzék
ingyen és bérmentve.

A monarchia egyedüli különleges üzletét, a német Grammophon-részvénytársaság

Grammophone lemezeit, tüit és hozzátartozó részeit

ajánlja a nagyközönségnek készpénzfizetés mellett és részletfizetésre

Weiss H. és Társa Budapest, Károly-körut 2.

Legkedveltebb, legkötelesebb arczisztító és szépitő szerek:

AKÁCIA

KRIEGER-féle -CRÉME 2 kop.
-PUDER 1 "
-SZAPPAN 1 "

Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVIN TÉR.
Törvényesen védve.

ELSŐ MAGYAR GÉPGYÁR
Gazdasági részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

25000 gépjáró - 100 000 gépjáró
kiseb gépjáró gépjáróban.

Malomberendezésekre
KÖZÖN SZAKOSZTÁLY.
Munkára árjegyzékét ingyen és bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Előragas kónes hővizű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványviz-uszodákkal, kő- és kádfürdővel.
200 kényelmes lakosztállyal.
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KATZER
szücsmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szűcsmesterei az egész világon elterjedtek és elsőrangúak.

GUMMI
HALHÓLYAG
tuccatja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és feljebb, a világ legjobbjai, titoktartás mellett, utánvételt, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi e szakma legjobb rangú csépe: **REIF J.** specialista. Bécs, Brandstätte 3. Árjegyzék ingyen.

Modern BUTOR.
Óriási választék háló-, ebédlő-, szalon- és uri-szoba-butorokban.
Olcsóbb mint bárhol
NEMES és LENGYEL butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kecskeméti-utca 6. sz. I.

ZIMMER bármely országból és szakmából, ajánlatok sádköltés és t. l. Uszokötések létesítése céljából (postai jótállással)

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Néder-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

OSAN
A torok, tüdő, száj és fogak legjobb védője az

Felülmítja az eddig ismert összes fogászókat.
OSAN-szájvíz-essencia 88 kr., OSAN-fogpor 44 kr.

Csorny-féle keleti **ROZSATEJ** a legjobb és legkedveltebb szépitő-szer üvege 1 frt. Bához balzsamszappan 36 kr.

Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 50 és 35 kr.

Sanningene a legjobb és leggyógyosabb hajfestő-szer pöttyösök, barna és fekete. Ára frt 2.50

Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Csorny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külföldre London, Páris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Raktáron gyógyszárakban, Hlatszerárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.

ALAPITATOTT 1853.

Nyilvános polgári iskola 10-14 éves ifjak részére. — Felsőbb kereskedelmi iskola 14-18 éves ifjak részére. — Nevelő internátus bennlakó növendékek részére. Bizonyítvánnyal államérányok és az egyéves önkéntességre jogosítanak. — Bővebb felvilágosítást ingyen ad

Röser János, igazgató.

INTERNACIONAL SZÖRVEZTŐ
néhányosori használat után az arczról a kérről a szort eltávolítja. Egy tegy 6 K

Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerár.
Budapest, Gyár-utca 17.

Megjelent „Toilette-titkok” ingyen.

NEW-YORK KÁVÉHÁZBAN
(Erzébet-körut 9-11. szám)
találkozunk.

SANTA EGGER
Fiatl embereknek orvosilag ajánlott szer. Ára 3 korona.
BÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körut 17.

Hasznájon Kerpel-féle **KÉZFINOMÍTÓ**
Molyzdekot, mely minden kezot 2 nap alatt simit, fehérit, szépit. Ueeg 30 fillér. Postán 4 üveget bérmentve küld

KERPEL gyógyszerár.
Budapest, V., Lipót-körut 28.

A KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevel-kölcsönöket, melyek után

teljes készpénzzetéssel:	2 1/2 - 3% levonással:
50 évre a tőke évi 5.70%-a	50 évre a tőke évi 5.20%-a
33 1/2 : : : 6.50%-a	34 : : : 6. : -a
22 : : : 8. : -a	25 : : : 7. : -a
15 : : : 9.80%-a	15 : : : 9.40%-a

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

Saját érdekekben hirtelen **LEOPOLD GYULA**
Budapest, VII., Erzébet-körut 54

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Epilepsia.
Aki nyavalyatörésben, görcsökben és más idegbetegségben szenved, kérjen arról füzetet. Kapható ez a füzet ingyen és bérmentve a „Hattyú” gyógyszerárból Frankfurt a. M.

Kávé és tea első kézből,
vagyis egyenesen a termelőtől, ennek következtében teljes jótállás valódi, hamisítatlan minőségért a képzelhető legolcsóbb árak mellett.

Több mint 100.000 holdas jávaszigeti birtokunk a legrendszeresebb módon kezeltek, kávéfajtáink igen zamatosak és kitűnő minőségűek. Saját védjegyünk Jáva flor.

Kávé.

Jáva flor legfinomabb 4 3/4 kiló frt 6.65
Jáva flor finom 4 3/4 kiló frt 5.90
Jávabrazil keverék 4 3/4 kiló frt 5.45

Vám és bérmentve minden postaállomáshoz szállítva. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TURK és társa
Jávaszigeti nagybirtokosok
— Saját termésű kávé és tea eladás —
Trieszt via dell' acquedotto 38.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”
jeggyel

legjobb, legkladosabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

A t. hölgyközönség figyelmébe!
Üzlet áthelyezés miatt mélyen leszállított árak!
1000-nél több maradék!
Számos látogatást kérve kiváló tisztelettel
REISINGER és EISNER.

Az Orsz. Gazd. Munkás- és Cselédségély-pénztárt ajánljuk jó indulatába. Ismertesse ezt az intézményt a nép körében. Biztosítsa cselédeit ezen segély-pénztárral

Miként takarítsunk?

Nagyon sok szülő panaszkodik, hogy sokba kerül gyermekének taníttatása. Bizony sokba, ha kiadásait nem célszerűen osztja be.

Igy a kereskedelmi iskola alsó osztályában a tankönyvek 43-70 koronába kerülnek, de **Neubrunn Gábornál** 19 koronáért kaphatók s ugyanazt a célt érjük velük.

A gymnasium I. osztályában 21 koronába kerülnek a könyvek, míg nálam 10 koronáért kaphatók.

== Tankönyvek féláron kaphatók. ==

Tankönyveket a legmagasabb árban megveszek.

A nálam vásárolt tankönyvek használhatóságáért kezeskedem, mégis nem tetsző könyvet szívesen vissza veszek s a készpénzt vissza adom, vagy más könyvvel cserélem ki.

Könyvek bekötését a legolcsóbb árban és gyorsan teljesítem.

Tisztelettel

NEUBRUNN GÁBOR
könyvárus és könyvkötő.

Alapított 1878 évben.

Kitüntetve az ezredéves kiállításon 1896.

Alulírott vagyok bátor a t. közönség szíves tudomására hozni, hogy az **Ujváros-utca 24. sz.** alatti raktáramban készletben tartok minden a legujabb styl és színben saját műhelyemben készült

cserép kályhakat, kőszén-, fa-, coaks stb. tüzelésre, töltő- és szabályozható, huzamosan égő kályhakat, öntött vas vagy samotte betéttel, ugy szinte cseléd lakhoz szükséges egyszerű szemes kályhakat, csinos kivitelben s jutányos ár mellett.

Elvállalom továbbá bármiféle rajz és szín szerinti kályhák, kandallók, takaréktűzhelyek, kerti állványok, virágvázákat stb. elkészítését.

Javításokat a legnagyobb gondal eszközöketek s jutányosan számítok.

Szíves megkeresést kérve maradtam

tisztelettel

PITTERMANN ISTVÁN
agyag kályha készítő.

Gabonás zsákok,

kitűnő minőségű **pokrócok** — magyar gyártmány — ugyszintén férfi ruháknak való

szövetek, posztók

nagy választékban és jutányos árért kaphatók

Weisz Sándor
cégnél
Zalaegerszegen.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér »Glasur« fénymáz 45 kr.

Keil-féle arany-fénymáz képkeretnek 20 kr.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Ján Ferenc cégnél Zalaegerszegen.

Minden háziasszony

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéét használja.

Tiszteletteljes kérelem: A bevásárlásnál ne kérjen egyszerűen »maláta kávéét«, hanem mindig határozottan — Kathreiner-féle — Kneipp-maláta kávéét, s azt csakis az itt ábrázolt eredeti csomagokban fogadja el!

Egy jó házból való fiu

tanoncul felvétetik

Unger Antal könyvnyomdájába.

Nyomatott Unger Antal könyvnyomdájában Zalaegerszegen.